

Octubre molt càlid a Catalunya

L'octubre s'ha de qualificar de molt càlid arreu de Catalunya, amb anomalies per sobre dels +3 °C a bona part del territori, i per damunt dels +4 °C a sectors de la Val d'Aran

Ha estat un mes sec a la major part del país i molt sec als dos extrems. En canvi, ha resultat plujós al vessant sud del Pirineu occidental

Al conjunt de Catalunya, la temperatura mitjana ha estat molt semblant a la de l'octubre de l'any passat, que va ser clarament el més càlid que s'havia mesurat mai. El d'enguany ha estat el més càlid de la sèrie sobretot a l'Empordà, altres comarques del nord-est i a les valls del Pirineu i Prepirineu

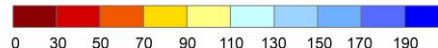
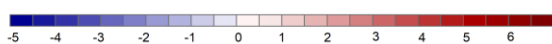
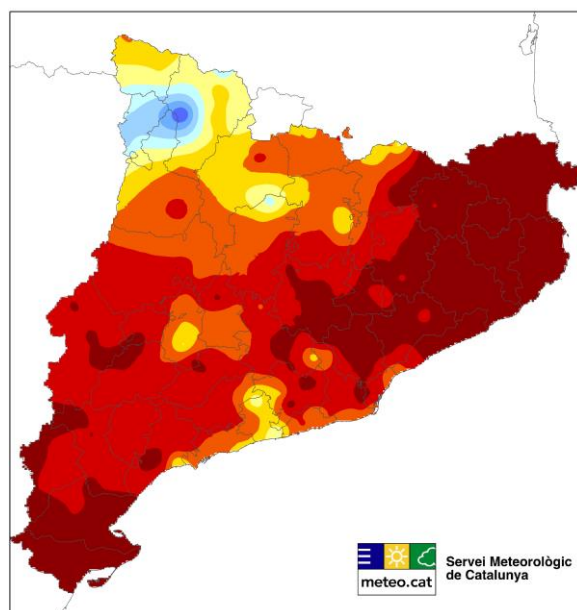
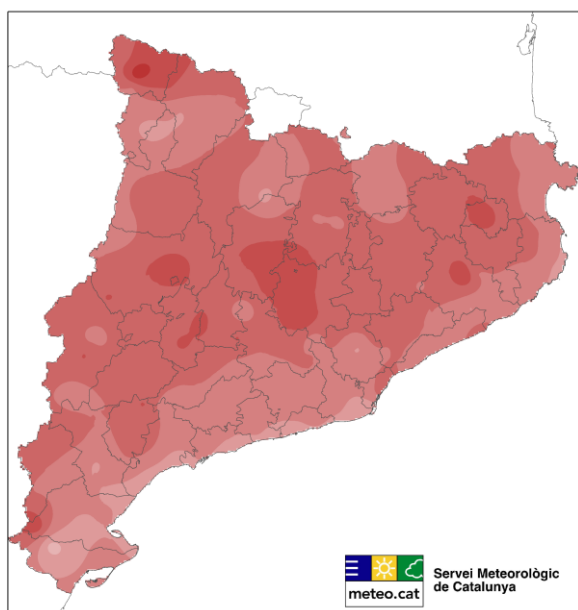
Mapes d'octubre del 2023 de diferència de la temperatura mitjana i del percentatge de precipitació acumulada respecte de la mitjana climàtica

DIFERÈNCIA (°C) ENTRE LA TEMP. MITJANA I LA CLIMÀTICA (1991-2020)

OCTUBRE 2023

% PRECIPITACIÓ RESPECTE DE LA MITJANA CLIMÀTICA (1991-2020)

OCTUBRE 2023

La primera quinzena del mes va venir marcada per la persistència d'una falca anticiclònica que abraçava gran part del sud d'Europa occidental i la presència d'una potent pertorbació ubicada a l'Atlàntic oriental. L'advecció d'aire càlid, en un principi, en relació amb la zona de baixes pressions més la posterior subsidència anticiclònica, va provocar una temperatura molt alta a Catalunya amb alguns registres tèrmics històrics per a un mes d'octubre. Va ser a la segona quinzena del mes quan l'anticicló

premsa.meteocat@gencat.cat

<http://www.meteo.cat>

Tel. 93 567 60 90

Pàg 1 de 6

■ Comunicat de premsa ■

es va retirar cap a l'est del continent i la circulació zonal (vent de l'oest) es va normalitzar amb el pas de diverses pertorbacions amb una direcció de sud-oest a nord-est. Van donar precipitació abundant o molt abundant al vessant sud del Pirineu, malgrat que la temperatura es va mantenir elevada.

Calor els dies 1 i 2 d'octubre

La calor va ser intensa [entre els dies 1 i 2 d'octubre](#), quan ens va afectar la massa d'aire càlid. Va implicar rècords generalitzats de temperatura màxima en un mes d'octubre a les comarques de l'interior, superant els del 12 d'octubre de 2011 o el 4 d'octubre de 2004. En canvi, a les comarques del litoral i prelitoral no es van assolir registres tan elevats com els de l'octubre de 2011.

- La màxima va superar els 30 °C a bona part de Catalunya, amb rècords d'octubre generalitzats a l'interior, concretament a 61 de les 146 estacions de la Xarxa d'Estacions Meteorològiques Automàtiques (XEMA) i de la Xarxa d'Observadors Meteorològics (XOM) que tenen més de 20 anys de dades.
- Els 34,9 °C a Sant Romà d'Abella (el Pallars Jussà) va ser la temperatura més alta registrada per les estacions gestionades pel Servei Meteorològic de Catalunya (SMC) en un mes d'octubre, superant els 34,7 °C de Girona (el Gironès) el 12 d'octubre de 2011.
- Cal subratllar també el rècord de Lleida – Torre Ribera (el Segrià), sèrie amb 51 anys de dades, on els 34,4 °C del diumenge 1 van superar en gairebé 2 °C l'anterior rècord d'octubre, de 32,5 °C el 6 d'octubre de 2009.
- La temperatura nocturna també va ser elevada, sobretot a muntanya, amb inversió tèrmica. En canvi, a les fondalades va refrescar força de nit, amb mínimes menys allunyades de les normals per l'època i una notable amplitud tèrmica (diferència entre les temperatures màxima i mínima diària), de més de 25 °C en algunes valls del Pirineu.
- 16 de les 115 estacions de la XEMA amb més de 20 anys de dades van mesurar la temperatura mínima diària més alta de tota la seva sèrie, mesurada de 0 a 24 h UTC. Són estacions situades a cotes mitjanes i altes del Pirineu i a sectors relativament elevats del Prepirineu i de l'interior.
- Segons dades de l'estació de radiosondatge de Barcelona, la temperatura a 850 hPa (uns 1.500 metres d'altitud) es va situar al voltant dels 18 °C sobre Catalunya, 6 °C per sobre de la mitjana a principis d'octubre.

Precipitació els dies 15 i 16 d'octubre

La primera pertorbació va afectar Catalunya entre els dies 15 i 16 d'octubre, la qual es va acabar aprofundint a mesura que creuava la península Ibèrica i es va reactivar a la Mediterrània.

La precipitació va ser important al litoral i prelitoral Central, en alguns casos amb més de 40 mm, sobretot a punts del Baix Penedès: 116,2 mm a Calafell, 88,4 mm a Cunit o 67,2 mm al Montmell.

premsa.meteocat@gencat.cat

<http://www.meteo.cat>

Tel. 93 567 60 90

Pàg 2 de 6

Episodi de pluja i vent els dies 19 i 20 d'octubre

Un segon episodi de precipitació va afectar Catalunya entre els dies 19 i 20 d'octubre, quan un sistema frontal va creuar el país. El flux del sud-oest va implicar precipitació abundant o molt abundant al vessant sud del Pirineu i Prepirineu, on es van acumular de 20 a 50 mm en general, amb màxims de més de 100 mm a la capçalera de la Vall Fosca i zones pròximes, així com al Port del Comte. La neu va fer acte de presència de manera testimonial a les parts més elevades del Pirineu.

- Cal destacar els 145,8 mm a Espot (2.519 m, Pallars Sobirà), els 104,9 mm al Port del Comte (2.290 m, Solsonès) o els 75,4 mm de Núria (1.971 m, Ripollès).
- Pel que fa al vent, es van superar els 100 km/h a zones altes i exposades del Pirineu, Prepirineu i Montseny.
- Destacar també la pressió atmosfèrica, que va baixar fins a uns 983 hPa al nord i 987 hPa al sud. En alguns casos feia 10 anys que no baixava tant, des del 19 de gener de 2013, quan es van enregistrar 980 hPa.

Precipitació els dies 22 i 23 d'octubre

Entre els dies 22 i 23 d'octubre va haver-hi un altre episodi de precipitació en relació amb el pas d'un solc de característiques semblants al descrit a l'episodi anterior: flux del sud-oest, però en aquesta ocasió va quedar localitzat al vessant sud del Pirineu Occidental, amb quantitats que molt puntualment van superar els 100 mm a les parts més elevades del Pallars Sobirà, tal com assenyalen els 122,7 mm registrats a Espot (2.519 m).

Octubre càlid a Catalunya

L'octubre s'ha de qualificar de molt càlid arreu de Catalunya, amb anomalies per sobre dels +3 °C a bona part del territori, i per damunt dels +4 °C a sectors de la Val d'Aran (figura 1).

La massa d'aire càlid de la primera quinzena del mes i una segona quinzena amb unes perturbacions de marcat flux sud-occidental (inhibint una baixada tèrmica) expliquen les anomalies del mes d'octubre.

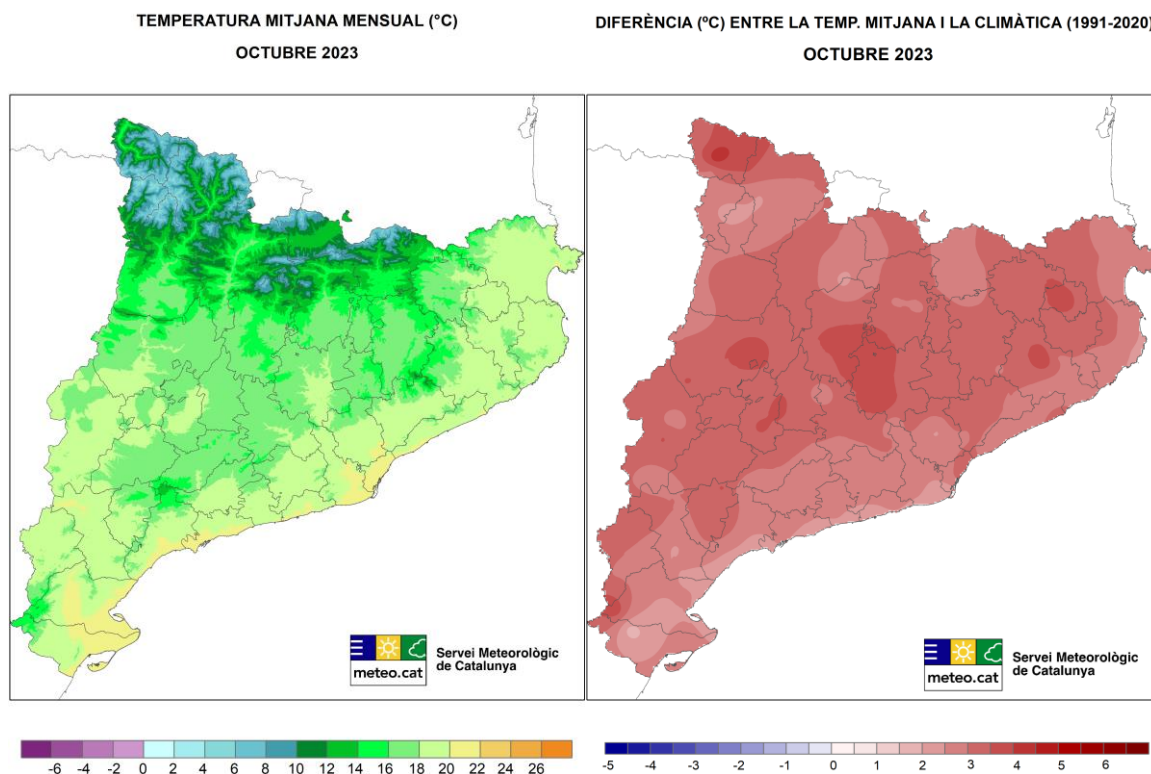
La taula següent mostra els valors d'anomalia de temperatura més destacats durant l'octubre del 2023 (diferència de la temperatura mitjana mensual d'octubre respecte de la mitjana climàtica pel període de referència 1991-2020 del mes d'octubre).

Nom de l'estació	Comarca	Anomalia (°C)
Vielha - Elipòrt	Val d'Aran	+4,3
Cardona	Bages	+3,9
PN dels Ports	Baix Ebre	+3,8
Santa Coloma de Farners	Selva	+3,8
Sant Salvador de Guardiola	Bages	+3,7
Baldomar	Noguera	+3,7
Banyoles	Pla de l'Estany	+3,6

Figura 1:

Mapes de temperatura mitjana del mes d'octubre del 2023 i de diferència d'aquesta respecte de la mitjana climàtica

Mapes elaborats amb dades de les estacions integrades a la XEMA, gestionada per l'SMC. No inclouen els valors de temperatura d'una estació concreta si no es disposa del 80% de totes les dades d'aquesta estació.

Un mes molt sec als dos extrems del país

Ha estat un mes sec a gran part del país i molt sec als dos extrems. En canvi, ha estat plujós al vessant sud del Pirineu (figura 2).

L'octubre d'enguany ha estat el més sec de la sèrie d'algunes estacions de la XEMA a les comarques gironines, des de la Costa Brava fins al Gironès, la Selva, el Pla de l'Estany o la Garrotxa.

Cal comentar el gran contrast entre els menys de 10 mm a sectors de l'Empordà o del sud del Montsià i els més de 300 mm d'Espot (2.519 m), a l'alta muntanya del Pallars Sobirà. Precisament l'octubre és el mes més plujós de l'any al litoral i prelitoral amb una mitjana mensual que supera els 80 mm i fins i tot els 100 mm a la costa gironina especialment de l'Empordà. Les diverses perturbacions que ha visitat Catalunya durant el mes d'octubre provinents de l'Atlàntic i un marcat flux del sud-oest expliquen la distribució de les anomalies.

■ Comunicat de premsa ■

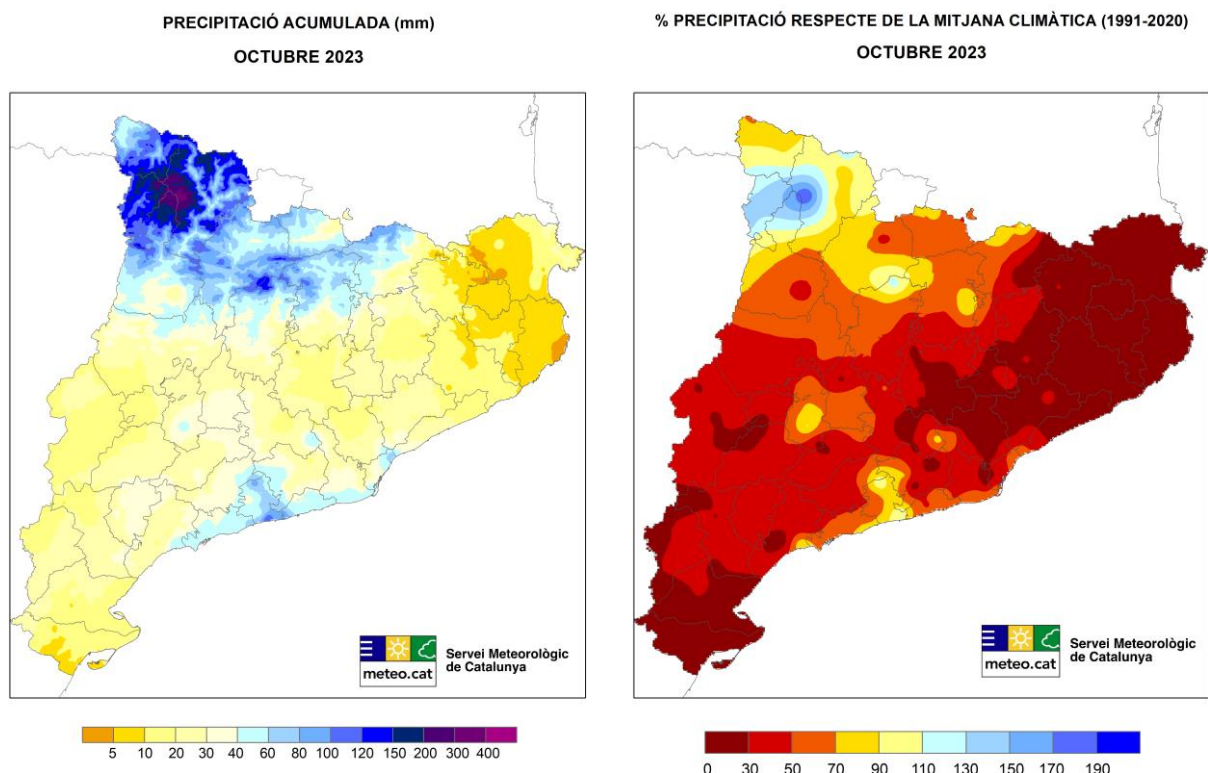
La taula següent mostra les estacions gestionades per l'SMC que durant el mes d'octubre han superat els 100 mm de precipitació:

Nom de l'estació	Comarca	PPT (mm)
Esport (2.519 m)	Pallars Sobirà	329,5
Boí (2.535 m)	Alta Ribagorça	156,3
Certascan (2.400 m)	Pallars Sobirà	139,0
el Port del Comte (2.290 m)	Solsonès	138,3
Lac Redon (2.247 m)	Val d'Aran	137,3
Bonaigua (2.266 m)	Pallars Sobirà	136,2
el Pont de Suert	Alta Ribagorça	121,5
Calafell (XOM)	Baix Penedès	119,6
Salòria (2.451 m)	Pallars Sobirà	115,2
el Port del Comte (1.813 m) (XOM)	Solsonès	104,5

Figura 2:

Mapes de precipitació acumulada durant el mes d'octubre del 2023 i de percentatge d'aquesta respecte de la mitjana climàtica

Mapes elaborats amb dades de les estacions integrades a la XEMA i la XOM, gestionades per l'SMC. No inclouen els valors de precipitació d'una estació concreta si no es disposa de les dades d'un episodi significatiu d'aquesta

premsa.meteocat@gencat.cat

<http://www.meteo.cat>

Tel. 93 567 60 90

Pàg 5 de 6

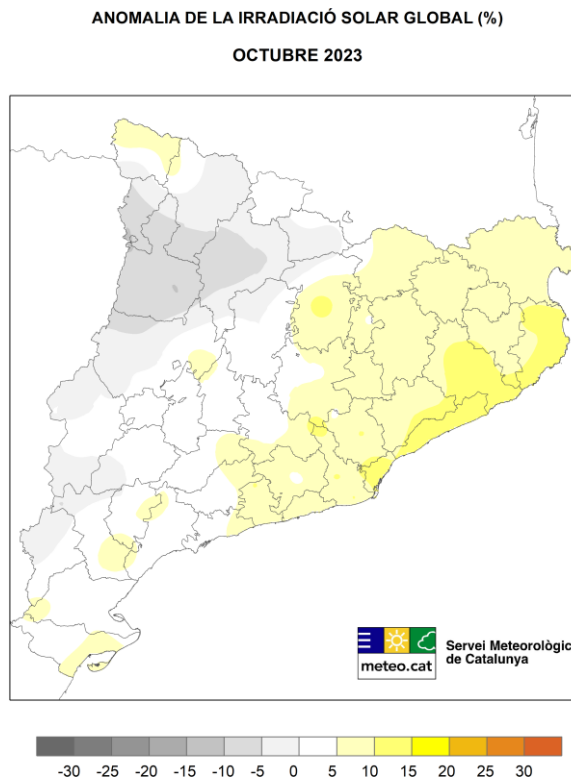
Distribució irregular de la irradiació a Catalunya

La irradiació solar global ha estat per sobre de la normal a Catalunya, especialment a la meitat est. En canvi, ha estat per sota de la normal al Pirineu i Prepirineu occidental, tret de la Val d'Aran (Figura 3).

Figura 3:

Mapa d'anomalia d'irradiació solar global del mes d'octubre del 2023 respecte de la mitjana dels últims 10 anys

Mapes d'anomalia d'irradiació global elaborats amb les dades de les estacions integrades a la XEMA (Xarxa d'Estacions Meteorològiques Automàtiques). Les mitjanes contra les quals es comparen les dades del mes en curs s'han elaborat a partir de les dades de les estacions de la XEMA dels últims 10 anys (2013-2022).

Aquesta informació s'ampliarà a través de la publicació del butlletí mensual definitiu a partir del dia 15 del mes en curs. Totes aquestes informacions es publicaran a www.meteo.cat

2 de novembre del 2023